

KUN HUOLI HERÄÄ

Mikäli yksikössä herää epäily, että asiakkaan tilanteessa voisi olla kyse muistitoimintojen heikentymisestä, tulee ottaa yhteyttä asiakkaan hoitavaan lääkäriin tai Etevan asiantuntijapalveluihin / alueelliseen sairaanhoitajaan. Yksilöarvion mahdollisista kognitiivisista ja neuropsykologisista muutoksista sekä psyykkisestä tilasta tekee psykologi. Moniammatillinen yhteistyö on tarpeen tehtäessä kokonaistilanteen arviota. Mahdollisten toimenpiteiden ja interventioiden pohjalla on aina oltava kattava tilannekartoitus/-arvio. Toimenpiteet on jokaisen asiakkaan kohdalla suunniteltava yksilökohtaisesti ja olemassa olevia menetelmiä on osattava soveltaa.

Etevan asiantuntijat ovat mukana tekemässä moniammatillista yhteistyötä lähi-työn kanssa, kun selvitetään mahdollista muistisairautta ja sen vaikutusta toimintakykyyn. Tavoitteena on muistisairaana kohdalla toimintakyvyn ylläpitäminen, turvallisuudentunteen säilyminen, osallistuminen arkeen sekä elämänlaadun että elämäntilanteen lisääminen muistaen itsemääräämisoikeus. Näiden toteutumiseen on tärkeää oikea-aikaisuus siihen tukeen, hoitoon ja palveluihin, joita kulloinkin tarvitaan.

Kehitysvammaisille ei suositella käytettävän valtaväestölle suunnattuja muisti-seuloja (esim. MMSE), joskin ne voivat soveltua lievimmin kehitysvammaisille. Kehitysvammaisille laadittuja seurantavälineitä ovat mm.: Toimi® toimintakyvyn kuvaamisen tarkoitettu lomake (keskeinen työkalu toimintakyvyn muutosten seurantaan) sekä Muistikka - Varhaisen tunnistamisen väline (kuvattaessa mahdollisen muistisairauden tuomia muutoksia arjessa). On huomattava, että seurantavälineet eivät ole diagnostisia menetelmiä. Etevan AAC-ohjaajat ovat laatineet kuvamateriaalia, jota voi hyödyntää muistikyselyiden yhteydessä. Asiakkaan arkiympäristössä tapahtuva toiminnan havainnointi on tärkeää. Säännöllistä seurantaa lomakkeiden avulla suositellaan tilanteesta riippuen tehtävän 3/6/12 kk välein. Muistisairauksista on laadittu laaja Käypä hoito-suositus (ks. linkki lähdeluettelosta).

